Imprimat legal. 1 APR. 1927

ANUL III. — No. 11
1 APRILIE 1927.

„Vom lovi deopotrivă în străinul parazitar
și în românul necinstit și înstrăinat!“

ÎNFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naționale Creștine“

CUPRINSUL:

I. C. Cătuneanu: Alt caz de aplicare a „Protocoalelor“.

Șt. Peneș: Comercianții și Meseriașii români.

In legătură cu complotul comunist din Ungaria.

Caius Bardoși: Procesele studențești.

Ion. I. Șerbu: Pentru cel care și-a călcat jurământul.

Ing. V. Gheorghiu: ...Banca Salariaților!?...

Ion Șuteu: Răspuus în chestiunea cu Administrația Financiară din Aiud.

Ion Rațiu: Situațiuni intolerabile la Aiud.

Pentru Dl Comand. terit. al Corp. VI. Armată și pentru Dl Prefect Cușută

Ioan Potra: Martirii noștri.

O lămurire.

Informațiuni: Din orașul și jud. Arad. — Notarul jidan Filip Rotschild a fost suspendat. — Procese studențești. — Cine sunt stăpânii la Cernăuți. — Din Impărăția lui Trotchi. — etc.

Un număr 12 Lei

Abonamentul în interiorul țărei 1 an 300 Lei, 6 luni 150 Lei.
In streinătate 1 an 400 „ 6 „ 200 „

Redactor responsabil: Dr. LAZĂR ISAICU
Prim Redactor: CAIUS BARDOȘI

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
CLUJ, STR. BOB No. 7.

TIPOGRAFIA „DACIA„
CLUJ, C. VICTORIEI 7.

ROMÂNIA Biblioteca Universității din Cluj

© BCU CLUJ

ANUL III. — Nr. 11 1 APRILIE 1927

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naționale Creștine“

Alt caz de aplicare a „Protocoalelor[1)]“

In mai multe articole din „Infrățirea Românească“ am arătat cum se aplică „Protocoalele“ în diferite ramuri de activitate: cum „anumita presă“ cu pretinsa ei „democrație dezinteresată“ lucrează exact după indicațiile date în faimosul document; cum literatura pornografică execută pe altă cale sfaturile destructive ale „Înțelepților Sionului“; cum punctul din programul lor: *„noi avem interesul ca rasa creștinilor să degenereze“* se înfăptuește prin lățirea alcoolismului, care prăpădește sistematic toată puterea fizică și morală a țărănimei noastre. Nici un om de bună credință nu va încerca să clătine temeinicia argumentației, care probează că faptele denunțate se află în acelaș raport față de „Protocoale“, cum stă efectul față de cauză.

De astă dată vom dovedi cum „Protocoalele“ se aplică și în domeniul mult mai vast al politicii unui mare stat anglosaxon.

Cine citește cu atenție capitolul X din „Protocoale“ desprinde fără greutate următoarea idee a autorului semit: *pentru ca idealul dominațiunii mondiale a Jidanilor să se înfăptuiască cât mai repede, se impune ca în toate statele să funcționeze regimul republican și președintele republicii să fie o păpușă în mâna neamului lui Israel.*

Tactica preconizată față de persoana președintelui, s'a aplicat în Statele-Unite în timpul războiului mondial și la încheerea păcii dela Versailles. Wilson nu a fost decât un simplu instrument în mâna Jidadanilor. Precisez aici legăturile lui, nu personale, ci oficiale cu doi Jidani, din puzderia de Semiți[2)] cari puseseră stăpânire pe mintea și voința președintelui visător; ei se numesc: *Bernard Baruch* și *Stephen Wise.*

Spre a face să înțeleagă cititorul român, în ce măsură Jidanul *Baruch* centralizase toată energia poporului american, intrat în războiu, cum o canaliza cu dela sine putere, ce influență exercita asupra președintelui Wilson, care apare ca un om de paie, traduc din cuvânt în cuvânt câteva fragmente din opera lui *Henry Frord* „Der Internationale Iude“ Hammer-Verlag, Vierte Auflage, din 1922, partea II, pag. 39: *„Treizeci de miliarde dolari a costat războiul pe Statele-Unite; dintre acestea zece miliarde au mers la statele amice din Europa. Intreaga întrebuințare a acestei sume depindea de aprecierea lui Baruch. El hotăra 1) asupra întrebuințării de capital în viața economică; 2) asupra materialului de război: 3) asupra întregii industrii cu toate modificările și transformările impuse de situație; 4) asupra întrebuințării oamenilor la serviciul militar pe front sau înapoia frontului; 5) asupra ocupațiunii lucrătorilor, asupra prețului mărfurilor și asupra salariilor“.*

Citez din Ford, din aceiași scriere, pag. 38, următoarea mărturisire a Jidanului Baruch făcută, când deputatul Jefferis i-a pus întrebarea precisă: *dacă el hotăra ce trebue să primească armata americană precum și fiecare aliat ca ajutor din partea Statelor-Unite.* Traduc din cuvânt în cuvânt.

„Da, de sigur, eu hotăram. Eu luam răspunderea, și hotărârea definitivă era în puterea mea: dacă trebuia să primească și ce anume trebuia să primească armata și marina, dacă administrația căilor ferate și dacă aliații trebuiau să primească și ce anume, dacă generalul Allenby trebuia să primească locomotive sau dacă acele locomotive trebuiau să fie întrebuințate în Franța sau în Rusia.

„Această putere, ce abia se poate imagina era toată concentrată în mâna unui om. „Așa dar toate firele puterii se adunau în mâna dtale“? îl întrebă deputatul Jefferis. „Da, răspunse Baruch, am avut în timpul războiului probabil mai multă putere ca ori-care altul; aceasta este fără îndoială“.

Din textele citate rezultă clar, cum Jidanul acaparase toată puterea reducând la nimic autoritatea președintelui Wilson și acelora, cari ar fi trebuit să o exercite în mod normal, dacă nu s'ar fi furișat pe lângă visătorul fără vlagă și fără voință exponentul forței oculte a Jidovimii americane.

Să vedem acum, ce rol a jucat același Jidan, Baruch, la conferința păcii, desbătută exclusiv între reprezentanții celor 5 state: Franța, Anglia, Statele-Unite, Italia și Japonia. Reproduc din Ford, op. cit. pag 41, următorul fragment:

„El (Baruch) a mers cu Wilson la Paris și a rămas acolo până la 28 Iunie 1919 ca expert economic pe lângă delegația de pace. La întrebarea deputatului Graham: Te consultai des cu președintele? el a răspuns: De câte ori îmi cerea sfatul, îl dedeam. La întrebarea lui Graham: Ai fost în consiliul Domnilor cari se sfătuiau asupra păcii? Răspuns: Da, une-ori. La întrebarea lui Graham: ai fost în consiliul suprem al celor cinci? Răspuns: am fost deseori și în consiliul suprem.“

Aceste citate fac de prisos ori-ce comentar. Fie-care înțelege și recunoaște, dacă nu este Jidan sau jidovit, că în cazul lui Wilson, dus de nas de Jidanul Baruch, se aplică exact doctrina politică coprinsă în capitolul X al „Protocoalelor“.

Trec la al doilea Semit american, care a fost în strânse legături cu Wilson. In ce raporturi a stat președintele Statelor-Unite cu rabinul *Stephen Wise,* se poate ușor stabili dintr'o scrisoare pe care o reproducem mai jos, tradusă din cartea lui Roger Lambelin, intitulată „Le Règne d'Israël chez les Anglo-Saxons“, Paris 1921, pag. 70—71.

1) Ori-ce bun Român își procură traducerea românească dela I. Mota, Orăștie.

2) Asupra persoanelor cari înconjurau pe Wilson, vezi *Roger Lambelin, „Le Règne d'Israël chez les Anglo-Saxons“,* carte prețioasa pe care are datoria să o citească oricine pretinde a fi oricât de puțin intelectual în țara noastră.

© BCU CLUJ

Din tonul scrisorii, din coprinsul ei, rezultat din bîrfiri sistematice la adresa statelor din Orientul Europei şi deci şi la adresa României, debitate în rapoarte menţionate la începutul scrisorii, din acest document care constitue o incontestabilă probă, cum Jidanii ştiu să capteze şi să mânuiască ca pe o păpuşă pe un şef de stat, fie-care cititor va afla o dovadă mai mult despre modul cum Jidovimea pune în practică doctrina „Protocoalelor". Iată textul scrisorii:

„Casa Albă, 10 Sept. 1920

„Scumpul meu rabin Wise,

„Sânt adînc mişcat de rapoartele ce-mi adresezi privitoare la încercările şi suferinţele îndurate de coreligionarii Dv în Europa orientală.

„Nici un American, ori-care ar fi rasa ori religia lui de origină, nu poate să nu simţă cea mai profundă simpatie pentru Jidanii Europei centrale, cari continuă să poarte nu numai greutăţile războiului dar şi suferinţele rezultând din tratamentul orb şi nedrept, pe care li-l împun guvernele şi popoarele.

„Sper că naţiunile, cu cari întreţinem raporturi politice, vor face totul spre a pune capăt nedreptăţilor, abuzurilor, năpăstuirilor legale cari lovesc populaţiile jidoveşti, aşa cum este specificat în favoarea minorităţilor prin clausa tratatelor de pace.

„Noi ştim în Statele-Unite, unde Jidanii se bucură de cea mai completă egalitate, cu ce lealitate servesc şi cu ce fidelitate apără interesele şi idealul propriei noastre naţiuni.

„Cu o mare bucurie aflu că s'a realizat o ameliorare în starea Jidanilor din Europa orientală. Guvernul meu doreşte cu ardoare ca persecuţiunea contra Jidanilor să se isprăvească pretutindeni şi pentru totd'auna. *Woodrow Wilson*"

După reamintirea acestor fapte, pun o întrebare, bine înţeles *nu* pentru politicianul, care se teme de puterea jidovească, concentrată în „anumita presă" şi în diferitele consilii de administraţie; *nu* pentru intelectualul, dornic de reclamă jidovească sau de avere adunată în grabă din afaceri forestiere sau de altă natură în complicitate cu fiii lui Izrael; nici pentru bietul muritor, care sub povoara vieţii de toate zilele nu are nici timpul nici curajul să-şi dea pe faţă credinţa lui adevărată asupra pericolului jidovesc; *nu* pentru aceste categorii de Români pun întrebarea, ci pentru suflete dezinteresate, independente prin situaţie şi caracter, pentru acele suflete cari sunt speranţa României luptătoare contra atot puterniciei jidoveşti, pun întrebarea: Oare „Protocoalele" nu pornesc din oficina spiritului iudaic, când stabilim prin fapte că se aplică prin Jidani şi în folosul exclusiv al Jidanilor?

I. C. Cătuneanu

Comercianţii şi Meseriaşii români

Intregirea neamului, consfinţită la Alba-Iulia în 1 Decembrie 1918 ne-a găsit pe noi românii de dincoace de Carpaţi într'o stare foarte nefavorabilă, în ce priveşte comerţul şi meseriile. Comercianţii şi meseriaşii români la epoca amintită erau faţă de semenii lor Jidani, Maghiari şi Saşi, într'un număr disparent de mic. Abia întâlneam prin Braşov, Sibiu, Sălişte, Orăştie, Blaj, Lugoj, Caransebeş câteva firme, case de comerţ, şi ateliere, care puteau fi puse alături cu semenii streini, în ce priveşte, capitalul, circulaţia mărfurilor şi cunoştinţele de specialitate. Restul de comercianţi şi de meseriaşi români erau împrăştiaţi prin toate satele şi cătunele noastre. Erau puţini, erau mici în capital şi cunoştinţe profesionale, şi neluaţi în seamă de nimeni.

Dela unire încoace când stăpânirea românească se înscăunase în conducerea politică a ţinuturilor de dincoace de munţi, Românaşii noştri, comercianţi şi meseriaşi, au respirat mai uşor, au început să-şi scoată capul din ascunzăturile şi din uitarea în care se aflau, au ciocănit pe la uşile autorităţilor româneşti şi reclamau pentru ei tot concursul şi toată solicitudinea de care se bucurau semenii lor streini sub stăpânirea maghiară. Alţii au părăsit satele şi s'au aşezat la oraşe pentru a'şi mări afacerile şi pentru a da o creştere mai bună copiilor lor. Dar, durere autorităţile noastre, onoare excepţiilor, nu au fost pătrunse de conştiinţa naţională, grija părintească, ce trebuia să o poarte clasei de mijloc româneşti, foarte debilă (slabă) şi abia în formaţiune. Dovadă nerăsturnabilă este icoana de azi, după 8 ani şi jumătate dela unire a oraşelor noastre, unde majoritatea covârşitoare de comercianţi şi de meseriaşi sunt streinii şi nu românii. Partidele politice în goana lor după partizani şi în ura faţă de tot ce nu le aparţine, prin perindarea lor la guvernare, ajutau pe partizani şi nedreptăţeau pe contrari, aşa că, în loc, ca clasa de mijloc românească, comercianţii şi meseriaşii români să fie obiectul de grije, de sprijin şi de întărire pentru toate partidele politice, acestea nesocotind paguba ce resultă din luptele de partid au înglobat şi pe profesioniştii români în luptele lor fratricide.

Faţă de această stare nefavorabilă, şi din instinct de conservare şi de întărire al neamului românesc, se ridică sufletul ţăranului român, care din belşugul lui de copii, populează din an în an tot mai mult, şcoalele de meserii, atelierele şi prăvăliile cu elemente sănătoase fiziceşte şi moraliceşte, cu ajutorul cărora să romanizăm în viitorul cel mai apropiat oraşele noastre, azi împănate şi stăpânite de streini.

Lipsiţi de ocrotirea părintească a autorităţilor noastre, comercianţii şi meseriaşii români, au început să-şi strângă rândurile, să învie organizaţiunile lor profesionale căzute în uitare în decursul marelui război trecut, şi unde nu existau astfel de organizaţiuni să le înjghebeze. Seria acestor mişcări profesionale se inaugurează cu sfinţirea drapelului Reuniunei Comercianţilor, Industriaşilor şi Meseriaşilor Români din oraşul şi judeţul Cluj la 15 August 1925, şi cu federalizarea tuturor Reuniunilor profesionale româneşti de dincoace de Carpaţi într'o Centrală. Atât sfinţirea de drapel cât şi înfiinţarea centralei Reuniunilor profesionale româneşti, a căutat să fie exploatată în scop politic de către partidul liberal, atunci la putere. Şi deoarece această exploatare de partid n'a reuşit, fiindcă membrii Reuniunei, ca persoane libere aveau şi alte credinţe politice de cât cele liberale, au rămas nerealizate, câteva donaţiuni de zeci de mii de lei promise de foştii miniştri pentru Reuniunea din Cluj. Tot în slujba politicei de partid a fost pus şi organul de publicitate profesional al acestei Reuniuni, „Progresul Economic" (vezi numerele din Februarie 1926) care în urma acestui fapt a trebuit să înceteze. A urmat înfiinţarea Reuniunii profesionale româneşti din Valea Jiului, la 27 Septembrie 1925 (Reuniune care deşi tânără îşi va sfinţi drapelul tricolor în Mai 1927 şi va aranja o exposiţie a produselor membrilor ei).

In Aprilie 1926 Reuniunea din

© BCU CLUJ

Arad înfiinţează o bancă pentru membrii ei, prima instituţie de acest fel la noi.

In 9 Mai 1926 ş'a sfinţit drapelul tricolor Reuniunea meseriaşilor români din Sibiu cu ocaziunea jubileului de 50 de ani, iar în toamna anului 1926 îşi serbează jubileul de 25 ani, Reuniunea din Lugoj, şi cea din Bistriţa.

In 30 Ianuarie a. c. Reuniunea din Cluj înaugurează cu dl prof. universitar I. C. Cătuneanu un ciclu de conferinţe, ce s'au ţinut şi se vor ţine regulat în fiecare Duminecă după masă în sala Camerei de Comerţ, şi cu participarea căminurilor de ucenici. S'au ţinut până acum 7 conferinţe bine cercetate şi apreciate de membri. Tot atunci s'a înfiinţat secţia „Ajută-te Române" a Reuniunei pentru ajutorarea reciprocă a membrilor ei.

In 18 Ianuarie a. c. şi Reuniunea din Arad a înaugurat un ciclu de conferinţe cu dl prof. I. Baba, care se ţine regulat Marţea şi Vinerea seara, la şcoala de comerţ din Arad. (Fiind conferinţele aranjate în zilele de lucru când profesioniştii sunt obosiţi de muncă şi de necazuri, credem, că nu vor putea fi deajuns de cercetate şi de apreciate de membrii Reuniunei).

In 6 Ianuarie a. c. a aranjat o petrecere curat românească (ca producţie artistică, ca program de dans, şi ca invitaţi) Reuniunea din Cluj. Astfel de manifestaţiuni culturale şi petreceri româneşti vor fi aranjat desigur şi Reuniunile din alte centre, pe care din lipsa unui organ de publicitate profesional al breslaşilor români nu le cunoaştem.

Din cele expuse mai sus se vede clar că profesioniştii români, ajutaţi de oamenii de inimă, se mişcă, caută să se afirme în concertul naţional românesc, ca elemente constructive, şi utile alcătuirei de Stat, ca apoi să poată reclama cu mai multă tărie concursul, sprijinul şi ocrotirea în cel mai înalt grad atât dela cetăţenii ce se numesc pe sine Români, cât şi dela toate autorităţile înlocuind în mod absolut pe toţi confecţionatorii şi pe toţi liferanţii streini, cu elemente româneşti dar fără îndatoriri de înglobare în luptele de partid, ci ca români afară de politică.

Pentru ilustrarea situaţiunei profesioniştilor români din Cluj faţă de streini mă folosesc de raportul Autorităţei Ind. a Municipiului Cluj No. 420—1926. In anul 1926 s'au eliberat la Români 213 brevete de meserie faţă de 281 în anul 1925 de 279 în anul 1924, deci o scădere foarte simţitoare. La finea anului 1926 erau în mâna Românilor 1609 brevete de meserie faţă de 5873 brevete aflătoare în mânile minoritarilor. Aceste cifre arată numai numărul brevetelor dar dacă am căuta raportul între români şi streini luând de bază averea, am ajunge la o cifră de cel puţin de 80 de ori mai rea ca aceia a numărului. Cred că această situaţie a elementului românesc — rea destul — se menţine, cu oarecari diferenţe, în toate oraşele noastre de dincoace de Carpaţi.

Crearea şi întărirea clasei de mijloc româneşti şi cu ajutorul ei, românizarea oraşelor noastre să ne fie scopul tuturor acţiunilor noastre!

Rugăm pe toate Reuniunile de Comercianţi şi de Meseriaşi Români din părţile alipite la România Mamă, să ne dea rapoarte despre activitatea lor, despre neajunsurile lor şi despre dorinţele lor, pentru a face tot posibilul ca Românul să profite în primul rând, în ţara Românească!

Şt. Peneş

In legătură cu complotul comunist din Ungaria

Ziarele din ultimele săptămâni ne-au adus ştirea că la Budapesta s'a descoperit un complot comunist pus la cale de *Szántó Zoltán* şi alţii. Aceştia voiau ca la 15 Martie să proclame din nou dictatura comunistă, sub conducerea lui Béla Kun. In scopul acesta au fost finanţaţi din greu de Sovietele ruseşti. Abia cu două săptămâni mai de vreme i-a răuşit Poliţiei din Budapesta să descopere acest complot, care putea să aibă reuşită sigură la data fixată (15 Martie). Reuşita demascărei acestui complot se datoreşte multor avantagii pe cari le poate avea la îndemână poliţia şi siguranţa ungară. Probabil că şi la Budapesta ca şi în alte centre mari, portarii de hoteluri şi hoteluri particulare sunt agenţi ai siguranţei Statului, indiferent de proprietarul întreprinderei. Lumea din Budapesta care a trecut odată prin baia de sânge a revoluţiei comuniste, sigur că a fost un sprijin eficace pentru descoperirea complotului.

Ziarele mai spun că după declaraţiile celor prinşi acest complot are ramificaţii şi în statele succesoare ale Austro-Ungariei. In acest caz ne putem închipui ce poate fi la noi, când în Ardeal se plimbă neconturbaţi corifeii comunismului ungar, iar graniţa dinspre Sovietele ruseşti este deschisă pentru toţi aceia cari plătesc vamă. Ca să ne dăm seama de greutatea cu care Siguranţa noastră operează în atari cazuri, nu de mult a arestat pe un periculos comunist jidan **Salamon Izrael** care la Câmpia Turzii şi-a cumpărat moşie, şi-a zidit o fabrică pe preţul hoţiilor făcute în judeţul Sălaj. I-a trebuit Siguranţei să cerceteze aproape trei ani, până când a alcătuit un dosar, pe baza căruia a putut aresta pe acest criminal perciunat.

In Cluj avem un buchet de comunişti din banda lui Béla Kun, cari sunt plasaţi pela gazetele evreo-maghiare şi pe la intreprinderile jidoveşti. Comunişti de mai mică importanţă trecuţi la noi trebue să fie plasaţi în toate părţile pe la întreprinderile circumcise, avându-şi consemnul dat de statmajorul dela Cluj. Iată numele acestor periculoşi comunişti (despre trecutul lor ne vom ocupa îndată): **Diénes László** împreună cu nevastă-sa **Irina Diénes Goetz, Kadar Imre, Sas László, Szabo Imre, Darwas Simon, Forizs Lajos, Ormos Ede, Rudas Moricz, László Arnold, Székely János, Halász József, Farago Miklos** (despre acesta se spune că ar fi plecat la Viena, să avem grijă să nu se mai întoarcă), **Győri Ernő, Giszkalai János, Dr. Elekes,** neurolog etc. Dintre aceştia unul singur e creştin. La Budapesta numiţii, în timpul războiului au fost plasaţi pela gazetele circumcise, de unde apreciau eroismul acelora cari îşi lăsau ciolanele pe front. In acelaş timp pregăteau un front mai mult experimental, sub conducerea unui deştept perciunat Iaszi Oszkár (în matricula talmudică trecut cu numele de Iakobovits,) şi se ocupau cu aşa numite studii sociale. In acest scop au înfiinţat la Budapesta o societate de studii sociale cu numele unguresc de **„Társadalomtudományi társaság"** (Societate de studii sociale). In 1917 au prins curaj după reuşita revoluţiei din Rusia şi abia aşteptau momentul ca să se deslănţuie revoluţia pregătită în dosul frontului şi în special în capitala Ungariei, în birourile oculte ale acestei Societăţi.

In revoluţia ungurească fie care şi-a avut locul fixat mai dinainte. La întrarea armatei române s'au împrăştiat în toate părţile, cu consemnul întâlnirei întrun cataclism social

© BCU CLUJ

mai formidabil. S'au împrăştiat ca ostaşi bine disciplinaţi acolo unde li s'a dat ordin. O parte sunt la noi, alţii în Ceho-Slovacia, Jugo-Slavia, dar stat-majorul, în frunte cu Jászi, este la Viena, unde de altfel este şi centrala propagandei comuniste, **Kominternul** rusesc. Ba unii au ajuns şi la New-York sub conducerea numitului **Göndör (Nathan Krauss)** un perciunat estrem de periculos.

Incântaţi de reuşita societăţii de studii sociale dela Budapesta, au încercat să infiinţeze şi în noile posturi strategice astfel de societăţi. Structura acestor societăţi de studii sociale este cam la fel cu a lojilor Francmasone şi anume: Ca să nu fie demascat scopul pe care-l urmăresc, întradevăr arborează un program vag de studii sociale şi atrag în combinaţiile lor oameni cari habar n'au de ce se pregăteşte. Bineînţeles oameni de influenţă cari le servesc, apoi, de paravan. Să vorbim de ce este la noi în Ardeal. Direct nu putea să ia contactul cu masele comuniste deoarece nefiind cetăţeni se expuneau să fie scoşi din cauză, iute şi de grabă. De altfel e destul dacă au legături ascunse cu şefii comuniştilor dela noi. Capul echipei **Diénes**, este în legături de bună prietenie cu **Aradi Viktor şi Kertész**. In acest scop au înfiinţat la Cluj aşa numita societate „Társadalomtudományi társaság" în care au atras persoane politice influente.

Sedinţa de constituire a avut loc în Aula primăriei Clujene într'una din Duminicele lunei Octombrie 1926. A expus programul pe româneşte profesorul **Cheresteşiu,** un circumcis român, câştigat pentru Talmud de soţia sa, jidovoaică. Pe ungureşte a expus acelaş program numitul **Dienes László** [1]) fost comisar al poporului la Budapesta şi actualmente, credem, şeful echipei ardelene. Programul deşi vag, totuşi în esenţă, ar urmări armonizarea social-politică a românilor cu minoritarii. Au atras în cursă români, despre care credeau că le pot servi de paravan până când îşi urmăresc scopurile ascunse Nu s'au înşelat. Au fost români cari au întrat în această combinaţie din orgoliu, crezând că pot face ceva, în dorinţa ca ei să fie cei dintâi cari ar realiza ceva pe terenul armoniei ardelene. Alţii învăţaţi să între în orice combinaţie, unde este de încasat, de oarece până acum le-a mers bine, plasându-se în tot felul de consilii de administraţie bine plătite. Programul a fost împărţit pe secţii, dintre cari cea mai importantă, secţie social-politică a fost încredinţată lui **Kadar Imre (jidan)**, om de încredere al bandei. Această societate îşi are filialele ei bine organizate în provincie, unde bine înţeles au fost încorporaţi şi oameni de ai noştri cu greutate; de altfel, soluţie luată în sedinţa de constituire.

Ca să ne convingem de seriozitatea înfăptuirei acestei societăţi, nu ştim dacă dela constituire s'a mai ţinut vre-o şedinţă cu toţi membrii aleşi — vedem pe şeful, pe Diénes retras la conducerea unei secţii care nu dă de bănuit (secţia filosofiei sociale). **Diénes** a mai fost trecut în coloanele acestei reviste, au fost demascate faptele lui din revoluţia ungară, trebuia numai decât organele de stat indicate să vie şi să-l ridice. (Vezi Infrăţirea Românească din 15 Februarie 1927). Dar totuşi să fim documentaţi asupra bunelor lui intenţii să vedem ce face. E de câţi-va ani în România, dar nu a avut curiozitatea să înveţe româneşte. Mă întreb atunci, cum crede, că s'ar putea realiza programul arborat, programul ticluit, bine înţeles foarte vag, dar pentru ei cu precise scopuri. Hai să zicem şi noi, să-i credem omului, că e greu la cap şi nu poate învăţa limba românească. In acest caz să vedem ce face în altă parte. Redactează o revistă „Korunk" pe româneşte după traducerea lor „Epoca noastră" la care colaborează nume obscure din toate centrele conduse de bagheta mai mult sau mai puţin magică a **iudeului Iászi Oszkár.** In primul număr desvălue programul. Inşiră o mulţime de baliverne în legătură cu civilizaţia actuală. După el omenirea s'a sbătut în decursul vremurilor să-şi găsească un echilibru, să găsească o concretizare precisă a culturei sale, dar nu i-a reuşit. Şi mai ales acum toate ramurile ce caracterizează această cultură, rezultatul frământărilor de veacuri, au ajuns la faliment. Inchee cu imperativul vag, că împreună cu colaboratorii lui perciunaţi sau neperciunaţi să găsească din rezultatele trecutului elementele, cari ar putea servi ca bază culturei noi europene, căreia ei ar fi chemaţi să-i dea fiinţă. Un colaborator al publicaţiei care şi-a făcut datoria talmudică în revoluţia ungurească, fostul asistent la ospiciul de nebuni din loc **Dr. Elekes** îşi ia rolul în serios şi începe să facă diagnoza omenirii, după el suferindă de o nevroză caracteristică veacului de acum. După el armatele duse să servească un ideal pe câmpul de onoare, au fost prada deslănţuirei instinctelor celor mai ascunse; eroul care a murit cu accente înălţătoare pe buze este o brută, care s'a întors la primitiv. Aceste instincte deslănţuite, au desarmonizat în aşa fel omenirea în cât era inevitabil să cadă sau în comunizmul binefăcător sau în fascizmul foarte puţin agreat de golaşul savant al nevrozelor. Un alt jidan **Hamburg József** îmbrăţişează chestiunea sionismului, care ar fi o mişcare, ce tinde la rezolvarea chestiunei evreeşti în Europa. După el este fecund acest sionism şi este singurul curent care ar putea armoniza civilizaţia umană decăzută. Trebue să-şi cimenteze cuibul palestinian, apoi să se pună pe treabă şi să dea omenirii o cultură eternă. (Nu se ocupă cu rezolvarea chestiei evreeşti din alte continente unde jidanii îşi fac mendrele cum le place în mijlocul popoarelor stăpânite de europeni.) Mai sunt articole iscălite de diferiţi obscuri ai condeiului, articole cari bat în aceiaş strună a bolşevizmului deghizat. Sunt traduceri din Panait Istrate, comunism pe faţă — proză, care la noi, după cunoştinţele noastre, este oprită. Această publicaţie este probabil organul oficios al societăţii „Társadalomtudományi társaság".

Să analizăm puţin din micile rezumate, să le dăm puţină atenţie acestor scribi ai comunizmului mascat. Noi românii suntem foarte satisfăcuţi de înălţimea la care a ajuns cultura umană, la care voim să încopciem şi noi câteva zale, după îndeplinirea idealului naţional geografic. Ne lipsim de noua cultură, pe care vreau să o creieze câţi-va obscuri şi pe care ar vrea să o armonizeze talmudul. Această armonizare ar costa omenirea mult sânge şi multe lacrămi.

Nu-i mai puţin adevărat că poporul nostru în momentele supreme de reală înfrăţire românească şi-a dat drumul la instincte, dar nu de acelea pe cari le-ar fi dorit Dr. Elekes, deci în zadar ar încerca să ne aplice şi nouă diagnosticul. Poporul român are fondul sufletesc clasic, pe care şi l-a păstrat cu sfinţenie în decursul veacurilor. Acum ar fi momentul să-şi exteriorizeze acest fond sufletesc, să-l concretizeze, ca zalele cari le vom încopcia la cultura umană să reînvie partea de lanţ din care şi-a păstrat acest tezaur.

[1]) Dr. Szabó László. A bolsevizmus Magyarországon pag. 35.

© BCU CLUJ

Până acum v'am dat atenție, v-am analizat faptele și intențiile, să nu spuneți că suntem neumani, deși cu bruta comunistă ar fi trebuit să procedăm ca la menajerie cu tridentul lui Neptun. După ce v'am demascat, să vă făurim o sentință. Să nu credeți că noi procedăm, cum ați procedat în revoluția ungurească, suprimând ființe nevinovate fără nici o sentință. V'am făcut dosarul și cel mai simplu lucru pe care-l cerem Siguranței Statului este, să vă dea peste granița prin care ați trecut la noi.

Acești indivizi, foști corifei ai revoluției din Budapesta, cari au școala și știu cum se pregătește o revoluție comunistă, trebue imediat expediați, unde-i așteaptă sentințele de moarte date de mult. Dintr'odată am rezolva o chestiune care credem că-și are deschis în permanență dosarul în biurourile Siguranței Statului.

In ce privește orașele din Transilvania cari sunt minoritare, unde s'au plasat bine aceste molii cu chip de om, ar trebui ca printr-o hotărâre a Ministerului de Interne toți portarii de hotele și hotele particulare să fie scoși și înlocuiți cu voluntari, cari ar fi devotați agenți ai siguranței Statului la postul lor. De altfel acești voluntari au fost destul de nedreptățiți la împărțirea bunurilor, unde ar fi trebuit să fie în fruntea listei.

Noi ne facem datoria de buni români, denunțând pe acești periculoși indezirabili, de cari ne-am putea dispensa, așteptând ca autoritățile în drept să-și facă datoria.

Înfrățirea Românească

Procesele studențești

O lege veche a naturii spune că omul devine cu atât mai îndârjit, cu cât îl persecută cineva mai mult. Acest fenomen se poate verifica și cu seria neîntreruptă a proceselor studențești, care s'au judecat, dela începutul tinerei și viguroasei mișcări național-creștine și până în ziua de azi.

Ar trebui să umplem zeci de coloane tipărite, dacă ar fi să reproducem lista complectă a tuturor „proceselor naționale", care s'au judecat la toate instanțele civile și militare din țară.

Câtă trudă, risipită în vânt, din partea „ministerului public", care reprezintă „interesele superioare ale societății", de o parte; — iar de altă parte timp pierdut, fără nici un rost, pentru sărmanii inculpați, cu pelerinagii nesfârșite spre Templul Dreptății, cu așteptări chinuitoare pe culoarele pline de fum și praf, cu procedurile complicate dela instrucție și, în fine, cu emoția puternică, pe care orice om cinstit și conștient de nevinovăția sa, o simte în fața barei Justiției.

Iar rezultatul atâtor pregătiri laborioase, cu dosare voluminoase și rechizitorii aspre, este câte un verdict de achitare, rostit, cu glas înăbușit de înduioșare, de către președintele unei Curți cu Juați sau a unui Consiliu de Războiu.

Pătrunderea instinctivă a realităților tragice, în care se sbate țara și iubirea pentru neam și legea strămoșească nu lasă să fie întunecat glasul conștiinței curate, pe care au jurat să o respecte cei ce judecă procesele studențești.

Și aici glasul cetățeanului pașnic, care muncește trudit o viață întreagă pentru a nu se putea ferici nici el și nici familia lui, în propria sa țară, — se unește cu glasul marțial al ostașului, care stă veșnic în gardă, pentru a pregăti apărarea națiunei în caz de primejdie. Juratul și Judecătorul militar își întind frățește mâna și vestesc cu glasul tare, care pătrunde în toate colțurile țării și care trece chiar dincolo de frontieră, că ei aprobă, cu conștiința împăcată, răspândirea și adâncirea tinerei mișcări, pătrunse de idealism și vigoare morală.

Deci, conștiința țării s'a pronunțat, scurt și categoric, că nu a fost, nu este și nu va fi nici odată, nici crimă, nici delict și nici contravenție, fapta de a-ți *„apăra sărăcia și nevoile și neamul.*

Pentru cine observă însă sufletul studențesc, așa cum se manifestă el în viața zilnică a vieții universitare, se lămuresc, tot mai precis, următoarele două concluzii firești, ca orice lege a naturii:

Intâia: vexațiunile inchisitoriale, la care sunt supuși studenții, în cabinetele de instrucție, nu fac decât să-i îndârjească și să-i împingă spre o mentalitate și mai radicală și mai extremistă.

A doua: sentințele de achitare, care complectează ultima filă a dosarelor studențești, ca un nimb de glorioasă încoronare a unei activități rodnice, întăresc pe studenți și mai mult în credința lor. Aceste sentințe constituesc un corectiv și în acelaș timp o compensație pentru neplăcerile instrucției.

Dar timpul pierdut nu se mai poate recâștiga.

Iar instrucția încheiată stabilește adeseaori câte o vină fantezistă, lipsită nu numai de criteriile raționale ale conștiinței obștești, ci chiar și de elementele constitutive ale infracțiunii juridice. Deci totul se face numai pentru ca să piardă timpul în zadar și anume atât judecători, cât și apărători, cât și „inculpați".

In acelaș timp judecătorii ar putea să judece procese serioase, cari periclitează temeliile societății; iar apărătorii ar putea să salveze viața câte unui nevinovat, contra căruia numai aparențele pledează pentru vinovăție; și în fine „inculpații", — adică inimoșii studenți, cari iubesc și apără, poate mai mult decât toți escrocii și paraziții politici, Credința, Dinastia și Națiunea — ar putea să-și vadă de carte și de muncă, pregătindu-se temeinic, pentru lupta grea a vieții, care îi așteaptă în viitorul apropiat.

Caius Bardoși.

De zece ori mai lacom decât Grecul; de o sută de ori mai neonest; fără patrie înafară, dar tot odată fără patrie înăuntru, înlocuind orice idei de teritor prin solidaritatea alianței universale în contra a tot ce nu-i rabinie; negațiunea cea mai absolută a moralității; pungaș prin religiune și spion prin temparament, Evreul este moartea României...

B. P. Hașdeu.

© BCU CLUJ

Pentru cel care şi-a călcat jurământul

Dacă nu ne-am ocupat de persoana dlui Roman, deşi ne-a părăsit ca un trădător, ne-am abţinut numai pentrucă am nutrit un dispreţ suveran pentru acela care a fost secretarul Ligii..

Nu pentrucă faptul n'a răscolit în sufletele noastre indignare şi scârbă, ci pentrucă am socotit că persoana dlui R. nu merită nici un pic de atenţie.

Când însă, glasuri din opinia publică, au înterpretat ca o indiferenţă tăcerea noastră încărcată de dispreţ, atunci era firesc să dăm ca răspuns expresia acestui glas, care porneşte din sânul studenţimei.

*

Dl avocat Valeriu Roman ne-a părăsit. A trântit uşa şi a eşit din Ligă. Nu cercetăm motivele cari l-au determinat să facă aceasta, pentrucă suntem siguri că a făcut-o, zice dsa: „pentru binele acestui neam oropsit a cărui scăpare n'o vede decât în partidul liberal"[1]). Au mai făcut şi alţii acelaş lucru şi nu numai dela noi, şi încă oameni cu oarecare suprafaţă.

Cert este că a eşit, nu ca să stea de o parte, căci dsa a întrat în partidul liberal. Ştiţi în partidul răposatului Constantinescu. (A murit Porcu, bine că l-a luat Dzeu, să mai facă şi altora loc).

Noul înscris în partidul liberal scrie şi „articole de fond" în ziarul „Naţiunea" din Cluj, de unde ştim şi noi că e fost preşedinte (socialist, nici că se poate într'alt loc), fost secretar (ligist) şi actual *„simplu membru"* liberal. Dl V. R. e modest. Nu vânează situaţii. Se mulţumeşte (când nu poate) şi cu mai puţin.

Din partea noastră, mărturisim că dacă dl V. R. ar fi stat de o parte şi nu s'ar fi înscris într'un partid, noi nu ne-am fi ocupat de persoana dsale, pentrucă — s'o spunem pe faţă, nu merită să ne pierdem vremea. Ne cunoaştem oamenii. Ce e drept de multe ori prea târziu. Ca şi în cazul de faţă.

Dar înscrierea în partidul liberal, ne sileşte să trecem peste cuvintele lui Dante: *„Non ragioniam di lor ma guarda e passa"*[1]), şi vom vorbi, deschis şi fără reticenţe.

N'avem nimic de ascuns şi nu vrem să fim servii întunericului.

Mi-aduc perfect de bine aminte, de unele zile ale anului trecut, petrecute în judeţul Someş. Eram acolo în propagandă, formam organizaţii, sfinţeam steaguri şi luam jurământul ţăranilor vrăjiţi de noile glasuri, cari predicau adevărul asupra situaţiei elementului băştinaş faţă de scursorile galiţiene, tăbărâte pela mijlocul nopţii în sânul nostru.

Eram, într'o zi, în balconul unei case împreună cu dl V. R., iar la spatele nostru erau vre-o zece preoţi, pe când jos, mulţimea, într'un moment de înălţare sufletească, repeta jurământul rostit de fostul secretar al nostru şi actualul membru în partidul liberal.

Şi le spunea de încheiere dl R.: *„Acela dintre noi care-şi va călca acest jurământ sfânt,* **să fie împuşcat** *ca un câne de ori care dintre dvoastră"!* O spunea cu glas tare, bătându-se cu pumnii pe piept.

Dar nu este singura declaraţie pe care a făcut-o dl R.

A mai spus acelaş lucru, pe acelaş ton şi la Cluj (atunci când vorbiai de pe tribuna arenei sportive dle R.) şi la Satu-Mare, şi unde nu le-a spus, oare? Cine dintre noi nu l-a auzit? Şi cine este vinovatul, mă întreb eu, dacă noi astăzi *trăim epoca excrocilor ideii naţionale?*

Şi totuş poate dsa neagă că ar fi spus, aceste cuvinte, că ar fi rostit această sentinţă, pentrucă, ştiţi, „verba volant", dar „scripta manent" şi pentru aceasta, ne permitem, dle R., să reproducem dintr'un articol al dtale, apărut în numărul 3 din „Infrăţirea Românească", an. II, pg. 5, col. I, al. ultim, următoarele rânduri:

„Noi cu toţii *jurăm* formal pe drapelul nostru cu svastica. *Jurăm* că vom lupta în contra elementului jidovesc (ce va face dl R. când va fi fixat pe o listă cu un circumcis?) şi împotriva *elementelor corupte*[1]) Şi atunci, cum îşi poate închipui cineva zice tot dl R. că noi ne vom încălca jurământul solemn pentru a face servicii unui sau altui partid politic? Chiar dacă s'ar găsi între noi vre-un **nemernic**, care ar fi gata să'şi *speculeze jurământul*, marile masse ale ţăranilor... nu pot fi cumpărate cu nici un preţ".

„Cum îşi poate închipui cineva, zice dl R. într'alt loc, că noi să ne apropiem de aceia, de cari o lume întreagă ne desparte (e vorba de partidele politice). Numai calomnia este capabilă de atâta stupiditate să susţină o astfel de posibilitate".

Atât.

Ai auzit, dle fost preşedinte şi fost secretar? Cel care-şi calcă un jurământ sfânt, e un ticălos, e un nemernic, pentrucă jurământul a fost făcut în faţa altarelor creştine, pe sf. cruce. Dta, ai luat jurământul atâtor sute şi mii de ţărani, ni-l-ai luat chiar şi nouă, şi azi, dta eşti primul care-l calci.

Care preot, din care sat şi din care ţară te-a deslegat de jurământ? Cine a deslegat, ce-a legat Dzeu?

Hahamul, dle R., dar nu preotul creştin, care ştie ce înseamnă un jurământ.

Dar acum vii dta şi ne vorbeşti[2]) de unire sufletească, de morală, de patrie şi binele neamului?, „cari numai prin partidul liberal se vor rezolvi fericit! Chiar dta, care spuneai că partidele noastre sunt jidovite, că trebue să ne lăpădăm de ele şi să luptăm împotriva lor? Chiar dta care spuneai: prezentăm lumii lista membrilor în consiliul de administraţie a băncii Marmorosch-Blank. In această listă găsim reprezentat partidul liberal prin dnii A. Constantinescu şi Duca, actuali miniştri"? (Locul Porcului e vacant acum).

Unde este consecvenţa, unde este caracterul dtale, dle R.?

Dar de acea scenă din localul Ligii, când s'a hotărât ca advocaţii ligişti să nu apere în procese pe jidani, îţi mai aduci aminte? Pentru ce s'a făcut oare?

---

1) In numărul 3 din „Acţiunea Românească", dl Roman scrie: *„E bine ca fiecare să aibă o ambiţie de a se consolida materialiceşte, pentrucă un popor de calici nu multă ispravă poate face.*

1) Să nu ne ocupăm de ei, să îi privim (cu dispreţ) şi să trecem (înainte). Divina comedie. Infernul cant. III.

1) Auzi, dle R., şi împotriva elementelor corupte, deci, împotriva lui Văitoianu Weithoferi şi împotriva „abia naturalizatului sârb Franasovici, care nu dintr'o simplă întâmplare se găsesc în fruntea celei mai neomenoase panamale a paşapoartelor". (Vezi „Acţiunea Românească", No. 3) după cum nu e o simplă întâmplare nici înscrierea dtale în partidul în care răposatul Constantinescu-Porcu a lăsat şcoală în urma lui.

2) Vezi „Naţiunea" de Vineri 18 Martie 1927.

© BCU CLUJ

Eu îmi amintesc de toate acestea şi mă doare că te-am însoţit în propagandă, la Someş şi la Satu-Mare, ca şi în judeţul Clujului.

Mă doare că te prezentam ca un fruntaş al ideii naţionale, când de fapt erai un excroc al ideii, căci trăim, din nefericire, precum am spus, epoca excrocilor ideii naţionale.

Te prezentam ca un moralizator al vieţii publice, şi căutam să resping învinuirile preoţilor, cari îmi spuneau că la bacalaureat te-ai fotografiat în *unifórma ungurească* şi că ai luat *apărarea jidanilor împotriva ţăranului român.*

Iată-ţi dle R, fotografia văzută de unul care s'a încrezut prea mult în cuvintele dtale şi căruia acum îi este *ruşine să mai meargă pe unde a fost cu dta.*

Dacă nu va fi destul de clară, vom căuta să o mai luminăm.

Ion I. Şerbu

... Banca Salariaţilor ! ? ...

Acum; oricine, nu numai clar văzătorii, poate să înţeleagă: că *toate devalorizările, realizate după războiul mondial,* **paradoxal**, *s'au produs prin oficiile bancare!..* După războiul mondial au apărut *Băncile de Devalorizare!...* Toate aceste oficii bancare, *multe prin inconştienţă,* formând adevărate bande, specializate în sisteme de jefuire au colaborat la realizarea programului talmudic, *„a poporului ales" „a descendenţilor lui Iuda"...* sub comanda *„alianţei Internaţionale Israelite"...*

Chiar oficinele bancare — învolburate în vâltoarea operaţiunilor inaugurate — în cele din urmă, contrar voinţei, s'au auto-mutilat prin devalorizare — şi ele se găsesc în cea mai groaznică suferinţă!... *Intregul sistem al acţiunei economice se găseşte la un moment de paralizie generalizată!...*

Devalorizările — nu s'au oprit la sistemul monetar-economic — au mai cuprins şi prea multe energii individuale, care, acum nu mai pot să folosească nici lor... nici conaţionalilor... nici societăţii organizate...

Civilizaţia, însă-şi, este ameninţată!...

*

După-ce s'a împedecat efectuarea controlului averilor funcţionăreşti — îndrăsneala şi nerușinarea crescând — prin coalizarea funcţionarilor — salariaţi... mulţimea celor-ce nu şi-au făcut datoria — se solicită şi pe cei ce ar mai fi rămas la locul cinstei — se manifestă tendinţa de înfiinţare a *„Băncei Salariaţilor"...* care, mai exact, s'ar putea şi ar trebui să se numească *„Banda Salariaţilor"!...*

„Banda Salariaţilor" va cuprinde pe funcţionarii dezertori-jefuitori, care, câte unul, nu erau îngăduiţi, legal, să facă parte din vre-o *„bandă cu vechime"* sau să reprezinte vre-un interes social, anonim, în concurenţă sau contradicţie cu statul — judeţul — comuna!...

„Banda Salariaţilor" — în calitate de mare societate anonimă, permiţându-şi acte înterzise, legal, oricărui individ — îşi propune, să continue opera de jefuire a ţării româneşti, sub firma legală *„Banca Salariaţilor"*, care de aici înainte — nu va mai opera în solda vechilor bandiţi — va opera, pe compt propriu, în concurenţă (la întrecere) cu celelalte instituţii similare...

...Atunci...

...Salariaţii, poate vor huzuri...

Ţara, desigur şi mai mult va suferi!...

— — — — — — — —

Tristă situaţie!... Perspectivă şi mai tristă!!...

Vai şi amar este de gospodăria păzită de duli înfăimânziţi de pofte ne-înseiate... gata să devoreze carnea otrăvită de hoţul ce aruncă cu meşteşug drăcesc!!!...

— — — — — — — —

*

Infiinţându-se *„Banca Salariaţilor"* nici un funcţionar nu va mai putea fi pedepsit — fiecare, fiind în acelaş timp şi *„om de afaceri"*, **va putea dovedi averea jăfuită... prin „Banda Salariaţilor"!...**

— — — — — — — —

Desfiinţându-se bariera dintre *„cinste şi hoţie"* ... egalizându-se *„permisul şi interzisul"*... se ridică jaful la înălţimea dogmei în viaţa de stat prin răsbotezarea *„Bandei Salariaţilor"* se lărgeşte sfera de acţiune a *„Trotzkilor"* şi se asigură realizarea viziunei talmudice a succesorilor lui *„Iuda"*, reprezentaţi prin *„Alianţa Internaţională Izraelită"* şi sprijinită de *„Liga Naţiunilor,"* ca biurou mondial jidănesc la Geneva, **cu sucursale în toate ţările unde se găsesc inconştienţi care să formeze „Bande de Salariaţi"!** şi pentru complecta reuşită a succesorilor lui „Iuda" (a jidanilor), mai trebue să se pună în aplicare şi legea presei, **prohibirea liberei exprimări a ideii!** Jidanii vor lătra, vor cânta! Românii nu vor putea plânge nici crâcni! Tzirelsohnii (jidanii) au spus'o în Parlamentul şi Şcoala României Mari!

„Caveant Consules"!

Ing. V. Gheorghiu.

Răspuns în chestiunea cu Administraţia Financiară din Aiud

„Invaţă dela cei mai bătrâni decât tine, cere-le sprijinul, ascultă de sfaturile şi îndrumările lor".

Ce înţeleaptă e această zicătoare! Dar cum? Privită printr'o prismă generală.

Oare toţi cei mai bătrâni decât noi sunt bărbaţi cinstiţi, de caracter şi inteligenţi?

Nu! Sunt o seamă de indivizi, cari deşi ajunşi la ranguri mari, totuşi nu trebue urmaţi, ci din contră, să urîm laturea rea a caracterului lor.

Ca tineri studenţi, cu suflete nepătate de ipocrizie, de falşitate şi egoism, cu puteri proaspete, suntem însetaţi de lumină şi adevăr, suntem dornici de muncă, de luptă, pentru a face să se întroneze în ţara noastră dragostea de neam, cinstea, munca şi dreptatea. Aceste sunt razele divine vărsate în sufletele noastre, din sufletul apostolilor neamului, din sufletul profesorilor, din sufletul marilor luptători ai ideii, din sufletul acelora, cari au avut şi au un mare ideal, şi luptă pentru el, fericirea şi prosperarea ţării.

Pe aceşti bărbaţi îi ascultăm, le dăm cinstea cuvenită, şi chiar ne închinăm lor, gata fiind a-i urma în lupta pentru ajungerea scopului ideal, până ce mai există în noi o putere de viaţă!

Pe aceia însă cari n'au nimic sfânt, lipsiţi de ideal în sensul măreţ al cuvântului, cari lăsând în uitare ori ce interes obştesc, caută numai interesul propriu, pe aceştia zic, îi dispreţuim şi fără şovăire căutăm a le desveli păcatul, şi a le arăta ce s'ascunde sub masca lor!

Să trecem la fapte.

Vreau să vă arăt cum dl Igne, ajuns administrator financiar în Aiud e un înstreinat, e un jidovit. Iată, ce mi s'a întâmplat:

Scăpat de pe băncile liceului, după 8 ani de muncă, plec într'una din zilele lui Septemvrie, cu diploma de bacalaureat şi cu toate actele

© BCU CLUJ

necesare la Adm. Financiară din Aiud, unde erau vre-o câteva posturi vacante, să solicit şi eu un post, pentru a-mi putea continua studiile la universitate. Mă prezint, în biroul dlui Ignea şi respectuos îl rog să-mi dea un ajutor.

Dl Ignea, nu ştia, sau nu vroia să ştie, ce se petrece în mecanismul acelei administraţii ce avea onoarea a o conduce, azi fiind prim-administrator Dl Giurginca. Nedând nici o importanţă cererii mele, mă trimite la Dl Ászmán, şeful personalului. Acest individ, mândru, ca şi când ar fi în Budapesta, vorbia foarte prost româneşte, un fel de limbă mixtă. Indiferent de aceasta, el era şef, iar eu unul ce se ploconeşte. Imi spune la început că nu sunt locuri vacante, pe urmă că sunt, dar trebue să mă supun la un examen de capacitate. Mă supun fireşte, îi răspund. Imediat se improvizează o comisie de examinare compusă din Dl Gyurcsányi un alt domn ungur şi Dl Ászmán. Fac probele scrise şi pe urmă oralul. Aici îmi venea să pufnesc de râs, că Dl examinator (Ászmán) nu ştia să-mi pună întrebări. In sfârşit, îmi face un proces-verbal favorabil şi-mi spune: „Poţi pleca acasă liniştit, căci îţi vom comunica numirea, când va veni dela Minister".

Plec... Aştept o lună, în urmă merg să mă interesez... Când colo, ce să vezi? Actele-mi erau lăsate în uitare în vre-un dosar de ale lor. După ce-l întreb de numire îmi răspunde: „Actele încă nu le-am trimis, căci este numai un post vacant (de împiegat) la care mai concurează şi un jidan, un anumit: Baruch Sami. Nu ştiu care din Dv. va fi numit, în tot cazul un jidan, că e mai bătrân şi că are o praxă de birou, fiind că a fost câţiva ani în biroul unui advocat.

Când aud de jidan, mă gândesc: jidanul dracului o fi uns osia, cum zice Românul. Imi iau actele, să-mi caut existenţa în altă parte. Peste 3 zile jidanul a fost numit în post. Şi acum daţi-mi voe Dlor să Vă întreb: „Astfel ştie Dl Ignea, pus în fruntea unei instituţii să încurajeze tot ce-i românesc? Astfel de lucruri se întâmplă în România-Mare, care până mai eri era subjugată, era călcată în picioare şi batjocorită de străini, cari n'aveau nimic comun cu pământul şi cu sufletul nostru? Au trebuit să lupte zeci şi sute de ani marii eroi ai neamului, marii luptători ai ideii, ai condeiului, până ce cu atâtea jertfe ne-au scăpat de urgia lor, ne-au făcut stăpâni, ne-au făcut să dăm mâna toţi cei ce avem un suflet românesc. Nu s'a terminat războiul a strigat un român adevărat! Nu! Şi nu se va putea termina când şi azi în ţara noastră, *jidanii sunt preferiţi în serviciile statului*, studenţilor români cu pregătire superioară!

Vom lupta deci, şi vom avea credinţa celor ce cred într'o izbândă a dreptăţii, vom învăţa să purtăm stindardul idealurilor noastre, spre ţinta din urmă:

Mărire şi glorie!

Ion Şuteu.

Situaţiuni intolerabile la Aiud

In atenţia Dlui Prefect

In numărul trecut al revistei, s'a vorbit de penitenciarul din Aiud, precizându-se anumite lucruri în legătură cu nenorocirea ce o constitue lipsa — totală — de antreprenori români la diferitele ateliere ale penitenciarului.

Tot ce s'a spus, s'a spus precis, totul e adevărat. Conducătorii şi exploatatorii diferitelor ateliere sunt streini. Date pozitive:

Lingner, exploatează atelierele de tipografie şi ţesetorie. *Bela Görög* (perciunat), atelierele de croitorie. *Neumann*, exponentul „Goronului"; atelierele de pantofărie; *Kralik*, atelierele de impletituri, etc. Acesta e adevărul, ce nu poate fi contestat nici de patronii acestor înstrăinaţi, cari şi-au pus în gând să-şi creeze situaţii (precum şi-au şi creiat) din munca celor 690 deţinuţi.

Mai mult, abuzul şi obrăznicia susnumiţilor indivizi merge până la sfidarea autorităţilor româneşti. Cazul cu jidanul Görög a fost relatat. Iată cum se prezintă:

Acest jidan (cu mutră de Satană), vrând să-şi trimită soţia în Ungaria, a cerut intervenţia dlui Neamţu, directorul penitenciarului, pentru obţinerea unui paşaport. Acesta a intervenit la dl subprefect dr Ciura, ca dsa să ordone eliberarea paşaportului. Aici o mică paranteză, să citim ce scrie pe uşa cabinetului secretariatului prefecturii: *„Intervenţiile personale pentru eliberarea paşaportelor sunt cu desăvârşire interzise"*.

Acest ordin este semnat de dl dr Cuşută, prefectul judeţului şi, fiindcă eliberarea paşaportului Görög trebuia să urmeze calea legală, dl Iustin Sava, secretarul prefecturii, a spus-o categoric, cum a spus-o în toate cazurile. Urmarea a fost că, acest slujbaş cinstit şi om al datoriei la un moment dat a ajuns într'o situaţie foarte penibilă: lupta între disciplină şi conştiinţă! El, împreună cu subşeful de biurou Ioan Crişan, veniseră noaptea, la orele 3 dela o anchetă şi dimineaţa, la orele 8 au fost în biurou, lucrând în continuu până la orele 14¼, când au închis uşa, pentruca să nu fie conturbaţi de public şi să-şi poată pregăti dosarul de anchetă, să plece din nou. Imediat după aceasta a bătut la uşă dl subprefect, care dăduse ordin mai înainte să facă paşaportul lui Görög, în mod excepţional şi nu l-au făcut, fie din motivul că nu au avut timp, sau din motivul că, au vrut, să-şi îndeplinească o datorie de conştiinţă. Deschizându-i uşa şi văzând că, paşaportul nu este gata, a strigat pe dânşii, într'un mod cum numai un om muşcat de şarpe poate sbiera, să facă paşaportul jidanului şi să i-l prezinte spre subscriere, apoi a izbit uşile dela cabinetul prefectului, încât de după usciori au eşit nouri de colb. La fel a făcut apoi cu uşile dela cabinetul dânsului. Vă puteţi închipui în ce situaţie sufletească a ajuns acest funcţionar român, când şi-a văzut conştiinţa şi zelul, terfelite în faţa unui jidan scârbos, acel slujbaş, care a întrat înainte de aceasta cu 7 ani, ca un mic funcţionar şi prin corectitudinea exemplară în anii din urmă a devenit o forţă de muncă în administraţie. Imi aduc aminte că, după aceasta, aproape două săptămâni n'a eşit din palatul prefecturii, era trist, lucra în biurou până târziu noaptea şi de câte ori mergeam să-l chem undeva, îmi răspundea: „mi-e ruşine şi de pământul care mă ţine". Toate acestea s'au petrecut *în lipsa dlui prefect al judeţului, fiindcă, ţin să accentuez, prefectul dr Cuşuţă, adevărat român şi patriot, îşi cunoaşte datoria şi prin munca ce a depus-o până acum în ogorul binelui ţării, se poate spune că a realizat în judeţul nostru ceeace n'au putut realiza toţi prefecţii dela unire încoace: întronarea dreptăţii şi încetarea abuzurilor.*

Aiudul jidovit, cuibul şovinismului din trecut şi din prezent, a refuzat să adăpostească în biurourile atâtor slujbe, mulţi tineri români bacalaureaţi, în schimb 80% din slujbaşii

© BCU CLUJ

autorităţilor sunt străini. Cazul dela Administraţia financiară. In căutarea unei slujbe mai mulţi studenţi am întrat să ne încercăm norocul la Administraţie. Răspunsul a fost: nu se poate, posturile sunt ocupate. Ţin să amintesc că, la cassierie se vorbeşte mai mult în limba lui Árpád.

La cassierie e o unguroaică, care nu-şi ia osteneala să înveţe limba statului, ştiind că autorităţile nu o obligă.

Sărmană ţară! Studenţii n'am avut loc la o slujbă. Streinii ne batjocoresc. De altfel s'a dovedit incapacitatea celor dela Administraţie: înainte de venirea dlui Giurginca ca administrator, toţi jidanii primeau brevete. Preţul nu-l cunosc. Noroc că, providenţa s'a îngrijit, ştim şi credem, precum s'a dovedit dl Giurginca, îşi face datoria.

Meritul acestei stări atât de triste îl are administratorul Ignea, de care ne vom ocupa în special. Cu funcţionarii români şi cu limba română nici la judecătoria de ocol nu stăm mai bine. Aici, funcţionarele dlui judecător Moldovan şi azi îl agrăiesc în oficiu: „Biró ur kérem!" Aceasta se aude zilnic, iar intendentul, când este trimis la celelalte oficii de stat, salută: „Alázatos szolgája!", în loc de salutul românesc. Este aceasta o lipsă totală de demnitate naţională! Până când, dlor?! In cei 8 ani de stăpânire românească trebuia să-i învăţaţi să respecte Statul şi limba lui, nu pentruca să-i desnaţionalizaţi, ci pentrucă să ştie că sunt în slujbă românească!

Comerciul în Aiud, industria şi tot ce se chiamă mijloc de câştig, este în mâna evreilor.

Aici este domiciliul şi magazinele lui Berkovits, Benyovits, Klemm, Wolf, Festinger, Fenichel, care a avut cutezanţa să-l scuipe pe părintele Candin Suciu din Măgina, în faţa jandarmilor unguri, atunci când aceştia îl internau şi să afirme, înaintea publicului că, ar merita mai bine streang, şi atâţia alţii, cari sfidează limba prin traduceri de reclame, într'un mod caracteristic perciunaţilor. In timpul prefectului liberal, dr. Velican, *au ajuns jidanii să facă bal mascat în aula prefecturii*, cu concursul şi a dlui subprefect, dr. Ciura, care a participat la acest bal. Unii dintre jidani, foarte satisfăcuţi, aveau îndrăsneala să sfideze pe Români cu vorbele: „Aşa-i dle că, ungurii nu au făcut nici un bal în sala aceia şi numai nouă ne-a reuşit să o obţinem!" Conducătorii judeţului nostru de atunci nu numai că au dat-o jidanilor să facă circ în ea, ci au postat întreagă poliţia şi soldaţii Batalionului în jurul palatului şi în grădina notarului public. Dupăce a trecut în pace, motivau că, balul s'a dat în scop de binefacere, pentru o societate românească cu caracter filantropic. Dar binefacerea jidovească s'a mărginit la suma de 1716 Lei! Aula prefecturii este un local care trebuie să inspire prestigiu românesc iar nu să fie întrebuinţată pentru balurile mascate ale jidanilor! Culmea ruşinii conducătorilor judeţului de pe atunci!... Curat ca la stâna fără câini!

Aceşti jidani, satane de treapta lui Berkovits, Benyovits, îşi râd de noi şi mulţi români li se închină; un os de ros prinde totdeauna bine.

Eu cred că va sosi ceasul... şi amar va fi atunci...

*

Studenţii din Aiud s'au organizat. *Liga Apărării Naţionale Creştine* a luat fiinţă şi aici. Era o necesitate reclamată de toţi cei ce simţesc românește. Şi cum străinii privesc neîncrezători faptele noastre, viitorul le va dovedi puterea noastră. Credem în victoria celei din urmă dreptăţi, fiindcă suntem slujbaşii ideilor: *Christos, Regele, Naţiunea...*

Ion Raţiu
V. preşedintele org. L. A. N. C. din Aiud.

Pentru Dl Comand. terit. al Corp. VI. Armată şi pentru Dl Prefect Cuşută

Cerem îndepărtarea şi pedepsirea Românului ticălos şi venal, care poartă numele Iuliu Russu, notar în comuna Uioara.

Abuzurile şi fărădelegile se ţin lanţ. Pretutindeni acelaş spectacol trist şi degradator. Autorităţile noastre nu respectă legile, călcându-le în picioare fără ca măcar să se aplice vinovaţilor vre-o sancţiune.

Zilnic ne vin ştiri şi scrisori prin cari oropsiţii ţărani ne descopăr stări anormale, îngrijorătoare despre felul cum înţeleg organele administrative să aplice legea.

Zilnic ni se scrie că în cutare comună şi în cutare orăşel, s'au comis ilegalităţi, s'au încetăţenit zeci de familii jidoveşti, pe baza unui certificat eliberat de rabinii, ajunşi ofiţeri de stare civilă pentru orice venitură galiţiană.

Un caz elocvent este orăşelul Uioara din jud. Alba, unde în urma neregulilor săvârşite, s'a ordonat o anchetă din partea prefecturei din Aiud. Ancheta a fost condusă de către dnii I. Sava şi Crişan, în deosebi împotriva notarului I. Russu.

Nu ştim precis care este rezultatul anchetei. Cert este că s'au găsit nereguli. Totuş prefectura, credem noi, nu le cunoaşte pe toate, deaceea ne permitem să reproducem unele din ele, ca să ştie opinia publică românească de ce mârşăvenii au fost capabili unii oameni în cari statul român şi-a pus deplină încredere.

Toate faptele lor constau mai ales din acte false date Jidanilor şi Ungurilor în decursul mai multor ani de funcţionare a notarului Iuliu (Gyula) Rusu şi a pretorelui Ionel (János) Deák. Şi pentru o mai bună şi detailată cunoaştere, a falşurilor şi a altor fapte cerem unele răspunsuri, rugând totodată pe domnii cunoscători să nu se supere pentru cuvântul cerut, anume:

1. Sub rabinului din loc, Friedmann Isac, i-s'a eliberat din partea preşedintelui comunităţii evreeşti un certificat în care se arată că, funcţionează ca sub-rabin la sinagoga din loc. Pe baza acestui certificat *notarul Iuliu Rusu i-a eliberat certificate comunale necesare la dispensa militară.* In aceste certificate s'a arătat întotdeauna că funcţionează ca subrabin în loc *din 1924 pe cât timp, după cum se poate constata din evidenţa biroului de populaţie şi din archiva comunei prin care cere aşezarea de domiciliu, el s'a aşezat în comună abia în Octomvrie 1926.*

Nu înţelegem cum susnumitul subrabin a primit certificate pentru a fi dispensat de miliţie încă din 1925 cât timp el îşi are domiciliu numai din 1926. La aceste rugăm în special pe dl primar Marin Dreghiciu să răspundă.

Sub-rabinul nu posede certificatul, de patru clase medii, nici diploma. De câte ori i-au fost cerute de către cercul de recrutare Alba-Iulia şi Bistriţa, n'au putut fi presentate, spunându-se totdeauna că sunt la Ministerul Cultelor. *Rugăm cercul Alba şi Bistriţa să facă cercetări în acest senz.*

© BCU CLUJ

2. Alt caz. *Ludovich fiul lui Izidor Ştenberg* proprietar de moară, *a fost amânat, dela serviciu militar* pentru debilitate fizică generală, pe cât timp numitul şi pe timpul recrutării era tot aşa de voinic ca şi azi. Amânările s'au făcut de regulă după câte un banchet aranjat de notarul Iuliu Russu pentru comisia de recrutare de pe atunci. Cuvintele exprimate la banchet: *„Ştenberg plăteşte"* nu le-am uitat încă. Ce zic la acestea domnii Iuliu Russu şi Deák János, care, cu ocazia unei petreceri a Casinei funcţionarilor, a declarat că este ungur de 18 carate?

După cât ştiu contra notarului Iuliu Russu, în acest senz, s'a făcut o anchetă, dar a fost muşamalizată de prefectura Alba.

Rugăm consiliul de răsboiu să ordoneze examinarea susnumitului Ludovich Ştenberg, din contigentul 1923.

3. Tot în Uioara funcţionează în mod clandestin în strada Horea, o *şcoală pentru talmudiştii*, cari sunt veniţi din toate părţile, îndeosebi din nordul Ardealului şi care şcoală e susţinută de advocaţii evrei şi alţi evrei cu dare de mână. Funcţionează această şcoală *fără să aibă vre-o autorizaţie* şi fără ca cineva să se intereseze despre modul cum ea funcţionează. In timpul rugăciunilor făcute, urmate de baterea peptului, tragerea de perciuni şi de urletul lor de dimineaţa până noaptea târziu, nu se pot odihni creştinii, deci cerem Primăriei luarea măsurilor necesare pentru îndepărtarea lor din comună.

4. In primăvara anului 1926 au venit în Uioara doi percuinaţi şi anume: *Grünfeld şi Nierenfeld*, depozitari de cherestea. După sosirea lor în comună, în decurs de 2 ore *au obţinut aşezarea de domiciliu, brevet industrial şi autorizaţie pentru stabiliment necesar la depozitul de cherestea.*

Toate acestea s'au făcut într'o zi de Vinerea, în cancelaria dlui Iuliu Rusu, cu uşile închise şi perdelele la ferestre, fiind primul secondat de pretorul Deák János. *Un biet creştin Pongraţ Ioan* umblă de ani de zile pentru autorizaţie, de stabiliment, fiind şi acesta depozitar de lemne, dar *este respins de toate autorităţile.* La acestea rugăm pe dnul secretar Gheorghe Vişia să răspundă, fiind pe atunci în serviciul primăriei.

5. In numărul de 1 Martie 1927 se arată că notarul Iuliu Rusu ar fi adus peste 50 familii de Evrei, pe cari i-a încetăţănit cu dela sine putere. Aici a fost rugat dl I. Sava să răspundă însă ne având dnia sa datele suficiente, rugăm pe dnul primar Dreghiciu să ne trimită un extras din procesul verbal al consiliului comunal, din care reies sumele fixate de notarul Rusu ca taxe pentru aşezare de domiciliu, cari apoi au fost supuse consiliului comunal pentru aprobare. Taxele percepute de notarul Rusu pentru dresarea actelor sunt cu mult mai mari, iar pentru un câştig real toate acele familii evreeşti cărora li s'a aprobat aşezare de domiciliu, au fost avertizate să părăsească comuna, dar tot odată li s'a pus în vedere că pot face recurs. Recursurile au fost făcute pe lângă încasarea de 120 lei de fiecare recurs şi înaintate preturei, clasându-le la dosar, fără să se i-a vre-o măsură de către pretură. Cerem la fel ca fostul pretor Chirilă Curta să dea lămuriri în privinţa această.

6. Medicul veterinar evreu, *Pastor Polach* (Eugen) *în 1921 a fost repatriat în Ungaria, în 1923 s'a reîntors cu paşaport, iar în 1924 contra legii şi regulamentului pentru constatarea naţionalităţii române, a fost înscris în listele de naţionalitate, la poziţia 445 iar azi este numit ca medic veterinar în plasa Brad.*

Noi rugăm autorităţile în drept, să şteargă pe susnumitul evreu din listele de naţionalitate.

7. Un caz similar îl avem cu *Silaghi Ignac*, fost cofetar, iar azi funcţionar la uzinele „Solvay", cumnatul pretorelui Deák János. Acest Silaghi Ignac a venit în anul 1923 în Uioara şi *fără ca să aibă indigenatul în Uioara a fost înscris în listele de naţionalitate la No. 1247* cu toate că legea prevede clar că toţi aceia cari la data unirii 1 Dec. 1918 nu aveau indigenatul în comuna în cari domiciliau în 1924 cu ocazia întocmirii listelor, nu pot fi înscrişi, decât în comuna unde îşi au indigenatul. Dar nu s'a ţinut evidenţă de acest articol de lege, căci Silaghi Ignac a fost înscris în acelea liste de către pretorul Deák (Ionel) János şi Rusu (Iuliu) Gyula, care la alegerile comunale accentua că „este Dumnezeul Uioarei şi că populaţia de frica lui îl consideră la fel."

Dela uzinele „Solvay" au fost şterse 11 persoane din listele de naţionalitate fără de nici un motiv. Totuş motivul este foarte cunoscut, deoarece dl Rusu s'a exprimat în diferite rânduri că, stergerea acestor persoane este în favorul domniei sale, căci tot dânsul le va regula chestiunea de încetăţenire, fabrica „Solvay" fiind o vacă bună de lapte, de unde poate câştiga anual sute de mii de lei, fapt care se poate vedea în „Universul" din 25 Febr. 1927.

In ce priveşte ştergerea celor îndreptăţiţi pentru a fi înscrişi în listele de naţionalitate, cât şi a celor înscrişi pe nedrept, rugăm autorităţile şi pe dl secretar al prefecturei din Aiud, Iustin Sava, să răspundă.

8. In No. din 15 Febr. 1927 din „Infrăţirea Românească", sub titlul „Ce se petrece la Uzinele „Solvay" din Uioara" este vorba de directorul *Karl Negro*, caracterizându-l astfel: „Karl Negro, incarnaţiunea unui trecut obscur şi a unui suflet asemănător numelui ce-l poartă, insignifiant ca valoare intelectuală şi compromis moraliceşte". Acest Karl Negro în toamna anului 1926 a inaintat actele de naţionalitate la Curtea de Apel, Cluj, fără de a anexa extrasul de naştere. Mai pe urmă fiind cerut, de Curtea de Apel, Cluj actul de naştere, acest act după cât suntem informaţi a fost *falsificat* de notarul Iuliu Rusu, fiind trecut Karl Negro ca născut în Bistriţa, până când se ştie foarte bine că este născut *dincolo de Tisa*, în patria lui Árpád. Pe baza acestui act fals, i-s'a şi aprobat de Curtea de Apel din Cluj cetăţănia română.

De asemenea rugăm Curtea de Apel, Cluj să anuleze hotărârea dată în acest senz, iar pe dl Visia să probeze falsul, fiind pe atunci la primărie, iar pe dl Ieromin Manta să revină în continuarea articolului publicat în 15 Febr. 1927.

Toate aceste înşirate mai sus sunt numai unele din multele ilegalităţi comise în Uioara. Vă întreb fraţilor: cine nu rămâne răpit de îndrăsneala unor astfel de oameni, cari n'au făcut altceva, decât şi-au tradus prin fapte însăşi fiinţa lor?

Este o situaţie care nu mai are nevoie de nici un comentariu!

Faptele mârsave vorbesc dela sine şi autorităţile ca şi perstoanele vizate sunt datoare cu clarificarea acestor puncte, dându-ne răspunsul cuvenit.

In numărul viitor: „Iudaizarea comunei Uioara sub notarul Iuliu Rusu.

Cetiţi şi răspândiţi „Infrăţirea Românească"

© BCU CLUJ

Martirii noştri

Politicianii noştri, cu multe lucruri se ocupă, numai de unul şi-au uitat cu toţii. Nu se ocupă nimenea de martirii neamului, cu toate că ei s'au jerfit pe altarul patriei, pentru răscumpărarea noastră a tuturor, de sub jugul strein. Avem o mulţime de martiri la Beliş, unde au fost arşi pe rug de vii, avem şeapte la Bologa, cari au fost omoriţi în chipul cel mai îngrozitor, a căror corpuri au fost în întregime străpunse de baionetele evreo-maghiare din bandele ce se numeau „Săcuii". Asemenea avem o mulţime la Poieni, Valea-Drăganului, Igăriste, Ciucia, Negreni etc., cari toţi au murit între cele mai grozave chinuri în iarna anului 1918. Cu toate acestea, despre aceşti martiri nu pomeneşte nimenea nici un cuvânt, sunt părăsiţi de aceia, pentru cari s'au jerfit, doar modestele cruci de lemn, de mai veghează la capul lor.....

Aproape după toţi au rămas familii numeroase, orfani şi văduve, cari n'au primit absolut nici un ajutor din partea nimănui, ba ce-i mai mult, nici o vorbă bună.

De când s'au jerfit aceşti martiri, au trecut 8 (opt) ani de zile, de atunci nimenea nu s'a mai interesat de ei, sau de soartea familiilor rămase după ei. Nimenea nu le-a cercetat mormintele; doar văduvele şi orfanii lor, ocazional, când petrec câte un mort în acel cimitir.

Nu numai că nu s'a făcut nimic pentru îmbunătăţirea acestor familii nenorocite, dar nu li s'a plătit nici până acum, puţina despăgubire de răsboiu, ce a rămas neştearsă din declaraţiile înaintate în aceia cauză, cu toate că tot mereu se trîmbiţă prin ziare *„Plata despăgubirilor de războiu"*.

Cum, pentru ori ce lucru se găsesc bani berechet, când este bunăvoinţă, n'ar fi fost rău dacă s'ar fi ridicat şi în cinstea acelor martiri un monument, ca să rămână vie amintirea lor şi generaţiilor ce vor urma.

In anul 1925 am fost informat că Dl Dr. Amos Frâncu, Emil Şiancu şi Dl protopop Aurel Munteanu, au luat iniţiativa de-a ridica în Huedin un astfel de monument pentru eroii şi martirii căzuţi la Ciucia etc.

Subsemnatul în numele Bologanilor am şi oferit în mod gratuit piatra de granit pentru ridicarea acelui monument, însă cu atât am rămas, de atunci până azi nu s'a făcut nimic.

Acum de nou sunt informat că Dl Dr. Amos Frâncu ar avea de gând ridicarea acelui monument, însă de data aceasta, în Cluj.

De aceia, eu iar am oferit în mod gratuit, granitul necesar, pentru acel scop.

Ar fi bine, ca toţi bunii români să deie mână cu mână şi dacă alt ceva nu se poate, cel puţin acel monument să se ridice în cinstea acelora cari şi-au jerfit viaţa pe frontul dela Ciucia şi împrejurime pentru înfăptuirea idealului nostru.

Bologa la 14 Martie 1927.

Ioan Potra.

O lămurire

Intr'un articol, recent apărut în revista noastră, în care se face elogiul lui Mussolini, s'a comparat Dictatorul Italiei cu Impăratul Napoleon. Aici s'a spus că amândoi sunt genii şi amândoi sunt italieni. Insă Napoleon, după-ce şi-a părăsit Italia şi-a reocupat-o, pe urmă cu armatele franceze a furat o mulţime de obiecte de artă din patria lui.

Am dat o precizare, într'un recent articol, în care am spulberat bănuiala că ne-am fi atins de prestigiul armatelor franceze.

Dl Consul al Republicii Franceze din Cluj, Contele de Laigue, s'a declarat în faţa martorilor, *pe deplin mulţumit cu această precizare*, pentru care ne-a mulţumit călduros.

Am primit însă, la redacţie o scrisoare, prin care ni-se cere ca să rectificăm două afirmaţiuni şi anume că „Napoleon ar fi italian", iar al doilea că ar fi „furat obiecte de artă din Italia".

Răspunsul nostru este următorul:

Noi nici odată nu am vroit să jignim susceptibilitatea naţională a vre-unui conaţional sau strein. Cu atât mai puţin pe aceea a unui francez. Aceasta am spus-o respicat în precizarea, pe care a luat-o la cunoştiinţă, cu atâta satisfacţie Dl Consul francez.

In privinţa lui Napoleon avem de adăugat că noi am recunoscut, chiar şi în textul articolului incriminat că a fost *„un geniu."* Îl considerăm şi noi „ca pe cea mai mare glorie militară Franţei", ba putem chiar spune că este unul dintre cele mai strălucite figuri ale tuturor războielor din istoria universală.

Suntem gata, mai departe, să susţinem că Napoleon a fost cetăţean francez, întrucât insula Corsica, unde se găseşte orăşelul lui de naştere, Ajacio, a fost anexată Franţei, cu un an înainte de naşterea lui Napoleon. Dealtcum Napoleon însuşi s'a simţit totdeauna francez.

In privinţa faptului afirm că ar fi „furat obiecte de artă suntem gata să lămurim că această afirmaţiune corespunde numai concepţiei moderne a dreptului internaţional public. Insă mentalitatea contimporană a lumii în care trăia Napoleon, la începutul sec. XIX-lea, nu a considerat transportarea obiectelor de artă din Venezzia şi Florenţa ca „hoţie", ci ca simplă *„capturare"*, pe care Napoleon a făcut-o urmărind idealul să facă din Paris o capitală a lumii, înpodobită cu trofee din toate ţările, pe care le-a invins.

Dăm expresia regretului nostru că articolul apărut a provocat o neînţelegere şi a dat loc la o interpretare greşită, pe care noi nu am întenţionat-o.

Cu aceasta, declarăm prezenta chestiune ca definitiv închisă.

„I. R".

INFORMAŢIUNI

De ce nu sprijineşte Banca Naţională, o bancă românească?

Banca Comercianţilor şi Meseriaşilor Români din Arad, şa încheiat primul bilanţ. La un capital deplin vărsat de lei 1.703.420 arată active de 2.425.925 Nu arată nici un beneficiu, dar în schimb amortizează 59646 lei din mobiliar şi presintă la taxe de fondare o sumă de 51032 Lei, sume care de fapt sunt beneficiu. Foarte corect că banca nu distribue această sumă de peste 110.000 Lei, ci îşi consolidează existenţa.

Ne surprinde foarte mult, examinând acest bilanţ că Banca Naţională a României, şi Creditul Industrial, instituţiuni financiare creiate în primul rând pentru finanţarea elementelor şi intreprinderilor curat românesti, nu figurează ca creditori

© BCU CLUJ

ai acestei tinere bănci chemată să creeze, să susţină şi să întărească pe comerciantul şi pe meseriaşul român, în cuibul jidovizmului ce se chiamă Arad. Ştim că intreprinderea Fraţilor Neumann beneficiază de zeci de milioane credit de la instituţiunile susnumite în timp cé Banca Comercianţilor şi Meseriaşilor români, nici un ban. In chipul acesta lucrând, se vor jidovi complet oraşele noastre, iar guvernanţii noştri se vor putea desăţa în iluzii, că guvernează România Mare! unde Românul e sclavul economic al Jidovului.

*

O Intrebare dlui inginer St. Mateescu din Arad

Dl Ing. St. Mateescu, dir. Uzinei electrice văzând că Banca Comercianţilor şi Meseriaşilor români din Arad nu poate da cauţiune, ese din direcţiunea acestei bănci pentru a se înscăuna în aceiaş situaţie la banca „Arădana" mai bănoasă, cu mulţi clienţi jidovi şi alţi streini.

Frumoase exemple de cum se înţelege la noi crearea clasei de mijloc româneşti, şi cu ajutorul ei românizarea oraşelor!

*

Prefectura şi Primăria îşi fac reparaţiunile de automobile, într'un garaj, al unui fost bolşevic ungur, cât timp există în oraş un garaj excelent al meseriaşului român St. Feier Dl Feier are cuvântul!

*

Procese studenţeşti. Joi în 24 Martie a avut loc în faţa Consiliului de răsboiu din Cluj, procesul intentat dd. Dr E. Pascu, fost preşed., al centrului studenţesc, E. Butnariu şi Gh. Muntean, acuzaţi fiind că în ziua de 10 Maiu anul trecut au vrut să defileze cu steagul pe care se afla cusută o frumoasă svastică Consiliul ne găsind în acest fapt nici o vină, i-a achitat cu unanimitate.

*

In 6 Aprilie, va avea loc, tot în faţa Consiliului de răsboiu, procesul stud. Mureşeanu şi Ion Şerbu, acuzaţi că ar fi lovit câţi-va jidani în anul trecut la Baia Mare. Impreună cu ei mai sunt acuzaţi încă 2 învăţători români şi 8 jidani, aceştia din urmă fiind provocatorii scandalului.

Procesul promite a fi din cele mai interesante şi ne vom ocupa în numărul viitor mai pe larg.

*

Situaţia gravă dela Iaşi. Se ştie că studenţimea ieşeană — fiind oprită de a participa la serbările dela Chişinău, — a declarat o grevă în semn de protest pentru ziua de 30 Martie.

Prof. Răşcanu însă, a adresat cuvinte injurioase studenţimei, care înţelegea să respecte o hotărâre luată de „Asociaţia Studenţilor Creştini", pentru care fapt s'a prezentat la dsa o delegaţie de studenţi cari i-au cerut să-şi retragă cuvintele însultătoare. Prof. Răşcanu a refuzat să stea de vorbă cu studenţii (pentru dsa, student e sinonim cu derbedeu), ba ce e mai mult a trimis servitorul să cheme forţele poliţieneşti pentru arestarea studenţilor, cari şi-au permis să-i ceară retragerea insultelor. Acest profesor însă, nu s'a oprit aci. Esind din camera unde se afla, a trecut în sala în care se găsiau studenţii şi a tras un foc de revolver asupra studentului Hâncu, care din fericire n'a fost atins.

Studenţimea creştină a făcut toate demersurile necesare pentru pedepsirea acestui profesor care-şi închipuie că se găseşte dincolo de Nistru, şi împotriva prefectului de poliţie care n'a intervenit în desfăşurarea scandalului.

Datorită acestei situaţii, studenţii ieşeni, au declarat grevă şi pentru ziua de 31 Martie, luând hotărârea ca la cursul prof. Răşcanu să nu urmeze nici unul până Luni în 4 Aprilie.

*

Notarul jidan Filip Rotschild a fost suspendat. Am arătat în nrul 8 al revistei noastre, unele dintre multele abuzuri şi fărădelegi comise de susnumitul notar în comuna Moisei din Maramureş. Datorită acestui fapt şi în urma inzistentelor continui depuse din partea locuitorilor români din aceea comună, jidanul Rotschild a fost *suspendat.*

Aducem şi pe această cale cele mai călduroase mulţumiri dlui prefect T. Doroş, care a luat această măsură apărând interesele Românilor maramureşeni, împotriva banditismelor notarului jidan. Sperăm ca această măsură să servească de lecţie şi altora.

*

Cine sunt stăpânii la Cernăuţi. In „Glasul Bucovinei" din 16 Febr. a. c. găsim următoarea informaţie: **Farmaciile de serviciu de noapte la Cernăuţi.** *La 1 Februarie 1927*: I. Constantinescu Frunză, Herold Gustav, Sager Sigmund, Kuzmany Alex. şi Stenberg Siegmund. *La 17 Febr. 1927:* Fiebert Norbert, Guttman Abraham, Geller Iosif, Storfer Samuel *La 18 Febr. 1927:* Benedict Iosif, Grossman Lear, Peristein Caesar, Greif Max şi Branovitzer Leopold. *La 18 Febr. 1927*: Deligdisch Siegfried, Fait Matei, Dobroschi Francisc şi Herschmann Heinrich.

Tabloul se termină aici. Noi constatăm că între 17 nume cari se termină în „berg", „mann", „stein" şi „tzer" s'a cuibărit şi unul care se termină în „escu"

Ne întrebăm noi. Ce caută acest „escu" în ţara martinului David Falik şi a jupânului Mayer Ebner.

Alte comentarii le credem de prisos şi lăsăm cetitorilor noştri, să tragă singuri concluziile asupra acestei situaţii.

*

O întrebare. Dl ministru Petrovici, răspunzând dlui Cuza care a luat apărarea studenţilor, relevă unele părţi instigatoare şi revoluţionare dintr'un manifest studenţesc.

Dsa se indignează că studenţii au spus: „Să ia aminte, mai bine, că nemulţumirile de tot felul ce am acumulat, pot exploda cândva, sfărâmând capetele seci."

Dece se supără şi se revoltă dl Petrovici, tovarăşul lui Wumbrandt? Se simte poate vizat?

*

Din Impărăţia lui Trotchi. Cetim în *„Scutul Naţional"*, care apare la Chişinău, următoarele date asupra situaţiei din Rusia sovietică:

„...In anul 1926 s'au creat zece şcoli profesionale jidoveşti. Soviete pur jidoveşti şi fără nici un acoperemânt erau în Ucraina 15 în anul 1925, 95 în 1926 şi 111 până la prezent. dintre cari 69 orăşeneşti şi 42 săteşti. Există 36 tribunale şi 4 judecătorii **cu limba oficială idisch.** Acuma se înfiinţează Cercuri de Recrutare jidoveşti. Casele de economie şi credit jidovesc se înmulţesc pe zi ce trece..."

Iată care este *prezentul* nefericitului popor rusesc:

Iată care este viitorul sărmanului popor român, care nu vede cu un ceas mai de vreme pericolul ce-l aşteaptă pentru ziua de mâine.

*

Toate manuscrisele cari privesc partea redacţională a revistei, se vor adresa secretariatului de redacţie, Str. Bob 7, Cluj.

© BCU CLUJ